

Läroplan för yrkesträningsprogrammet, 2020- YTP

DOKUMENTINFORMATION

Myndighet/skola

ÅLANDS YRKESGYMNASIUM

Ansvarig instans

Styrelsen

Dokumenttyp

LÄROPLAN Ange ev id/nr

Datum

2022-02-02

Version

1-0

Status

Utkast

TITEL

Läroplan för yrkesträningsprogrammet, 2020-

YTP

DOKUMENTHISTORIK

Åtgärd

Godkänd

Åtgärdat av

Styrelsen

Datum

2019-10-22

Notering

INNEHÅLL

1	Inledning	4
1.1	Utbildningens mål	4
1.2	Krav på studerande	4
1.3	Utbildningens uppbyggnad	4
1.3.1	Översikt över examensdelar	5
2	Gemensamma examensdelar 55 kp	5
2.1	Stärkande av funktionsförmågan 20 kp	6
2.1.1	Motion och fritid 8 kp	6
2.1.2	Studieteknik och självkännedom 4 kp	6
2.1.3	Samhällskunskap och färdigheter som behövs i vardagen 8 kp	7
2.2	Stärkande av studiefärdigheter 20 kp	7
2.2.1	Kommunikation och interaktion 5 kp	7
2.2.2	Informationsteknik och färdigheter i informationssökning 5 kp	7
2.2.3	Färdigheter i engelska 5 kp	8
2.2.4	Färdigheter i matematik 5 kp	8
2.3	Förberedelse för arbetslivet 15 kp	8
3	Valbara examensdelar 125 kp	9
3.1	Textilvård och rengöring 20 kp	9
3.2	Matlagning och bakning 20 kp	10
3.3	Underhållsarbeten 10 kp	10
3.4	Krukväxter, trädgård- och utomhusområden 10 kp	10
3.5	Kreativt skapande 20 kp	11
3.6	Digitalt skapande 15 kp	11
3.7	Projekt 15 kp	11
3.8	Individuella fortsättningsstudier 15 kp	12

1 Inledning

1.1 Utbildningens mål

Målet med yrkesträningsprogrammet (YTP) är att studerande efter fullföljd utbildning ska

- klara sig i det dagliga livet så självständigt som möjligt
- utveckla förmåga att klara sig på egen hand och utveckla sin funktionsförmåga i olika miljöer
- bekanta sig med arbetslivet för att finna en lämplig arbetsplats antingen inom öppet arbete, arbete med stöd eller utlokaliserat arbete

1.2 Krav på studerande

Krav på de studerande som antas till utbildningen

- kunna kommunicera i tal, tecken eller annan AKK
- kunna följa (lättlästa) skriftliga- eller muntliga instruktioner
- kunna hitta och röra sig inom skolan och närmiljön, t.ex. mellan klass-rum och matsal samt till och från bussplan
- klara sig utan personlig assistent, (om inte, har hemkommunen ett ansvar att bistå med personlig assistent)

1.3 Utbildningens uppbyggnad

Studier vid yrkesträningsprogrammet leder inte till en examen på gymnasienivå. Enligt utbildningstrappan är YTP-utbildningen på nivå 2 med inslag av nivå 3 och den så kallade TELMA-utbildningen. Bedömningen sker inte med vitsord utan följer skalan godkänd/underkänd. Utbildningen är uppbyggd på tre läsår indelat i 5 perioder. Det totala antalet kompetenspoäng som utbildningen ger är 180 kp.

Utbildningen har byggts upp och planerats för en grupp. Vid uppgörande av den studerandes personliga utvecklingsplan utgör gruppens struktur och undervisningstommen, och den personliga utvecklingsplanen (PUK) planeras utgående från den.

1.3.1 Översikt över examensdelar

Yrkesträningsprogrammet (YTP) 180 kp	
Gemensamma examensdelar, 55 kp	
Examensdelens namn	kp
Stärkande av funktionsförmåga <ul style="list-style-type: none">• Motion och fritid, 8 kp• Studieteknik och självkännedom, 4 kp• Samhällskunskap och färdigheter som behövs i vardagen, 8 kp	20
Stärkande av studiefärdigheter <ul style="list-style-type: none">• Kommunikation och interaktion, 5 kp• Informationsteknik och färdigheter i informationssökning, 5 kp• Färdigheter i engelska, 5 kp• Färdigheter i matematik, 5 kp	20
Förberedelser för arbetslivet	15
Valbara examensdelar, 125 kp	
Textilvård och rengöring	20
Matlagning och bakning	20
Underhållsarbeten	10
Krukväxter, trädgårds- och utomhusområden	10
Digitalt skapande	15 5
Kreativt skapande	20
Hem och hushåll	6
GEM-ämnen	4
Projekt	15
Individuella fortsättningsstudier	15

2 Gemensamma examendelar 55 kp

De gemensamma examensdelarna är till sin omfattning 55 kp och är obligatoriska för alla studerande. I den studerandes PUK kan delar av dessa gemensamma examensdelar bytas ut mot gemensamma ämnen som en studerande inom ett annat utbildningsprogram läser. De delar som byts ut undervisas och bedöms med vitsord enligt de mål för kunnande och bedömningskriterier som är uppgjorda för dessa.

2.1 Stärkande av funktionsförmågan 20 kp

2.1.1 Motion och fritid 8 kp

Målet är att de studerande med hjälp av motion främjar ett aktivt och sunt levnadssätt och förstår motionens betydelse för funktions- och arbetsförmågan. De studerande bekantar sig med olika möjligheter till fritidsaktiviteter och kan använda sin fritid på ett sätt som främjar det egna välbefinnandet och de sociala relationerna.

Mål för kunnandet

Den studerande

- inkluderar motion som en del av ett sunt och aktivt levnadssätt
- förstår motionens betydelse för funktions- och arbetsförmågan
- uppfattar och behärskar sina kroppsdelar och deras funktion
- upprätthåller eller höjer sin fysiska kondition
- Engagerar sig i hobbyer och fritidsaktiviteter som ett sätt att främja sitt välbefinnande och skapa sociala relationer
- Informerar sig om vilka fritidsaktiviteter som erbjuds
- förstår fritidens betydelse som motvikt till arbete och studier

2.1.2 Studieteknik och självkännedom 4 kp

Målet är att de studerande erhåller studiefärdigheter. Därigenom kan de få färdigheter till ett livslångt lärande som behövs livet och i arbetet. Utgående från sina egna förutsättningar kan de söka, ta emot och tillämpa information i de dagliga aktiviteterna och vid problemlösning. De engagerar sig i och finner motivation för sina studier samt lär sig att sätta upp mål åt sig själva och att arbeta målinriktat. De bygger upp en realistisk och positiv jag-bild och stärker sin självkänsla. De agerar enligt sina egna förutsättningar i sociala situationer.

Mål för kunnandet

Den studerande

- identifierar styrkorna och utvecklingsområdena i det egna lärandet
- hittar lämpliga studietekniker och inlärnings- och arbetsstilar
- kan studera och arbeta på egen hand, i par och i grupp
- finner lösningar i praktiska problemsituationer
- stärker sin självkänsla
- bygger upp en realistisk och positiv jag-bild
- agerar interaktivt i olika sociala situationer
- sätter värde på sig själv och andra som jämlika samhällsmedlemmar

2.1.3 Samhällskunskap och färdigheter som behövs i vardagen 8 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd klarar av uppgifter som hör till de dagliga rutinerna. De studerande känner till centrala tjänster som samhället tillhandahåller och kan utnyttja dem i sitt eget liv i enlighet med sin personliga livssituation. De känner till sina rättigheter och skyldigheter.

Mål för kunnandet

Den studerande

- sköter sin personliga hygien,
- klär sig lämpligt och vårdar sitt yttre
- sörjer för sin dygnsrytm samt följer sin tidsanvändning och tidtabeller
- använder pengar så självständigt som möjligt och gör inköp som behövs i anknytning till det dagliga livet
- fattar beslut och gör val som gäller den egna vardagen
- använder och känner till samhällets tjänster i enlighet med sin livssituation
- använder kommunikationsmedel och rör sig så självständigt som möjligt
- agerar i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter

2.2 Stärkande av studiefärdigheter 20 kp

2.2.1 Kommunikation och interaktion 5 kp

Målet är att de studerande kommunicerar och interagerar med de kommunikationsmetoder som är lämpligast för dem och på det sätt som krävs i vardags- och arbetslivet. De kan i de dagliga aktiviteterna använda det interaktionssätt som passar dem bäst.

Mål för kunnandet

Den studerande

- kan agera interaktivt i olika situationer
- uttrycker sig själv på det sätt som förutsätts i vardags- och arbetslivet muntligt, skriftligt eller med hjälp av individuella kommunikationsmetoder
- hittar styrkorna i det egna uttryckssättet och vågar pröva nya uttrycksformer
- förstår muntlig och skriftlig kommunikation på det sätt som förutsätts i vardags- och arbetslivet
- kan utnyttja olika medier, såsom litteratur, film, teater, radio och internet för att skaffa information, upplevelser och erfarenheter.

2.2.2 Informationsteknik och färdigheter i informationssökning 5 kp

Målet är att de studerande skaffar sig sådana färdigheter i informations- och kommunikationsteknik som de egna förutsättningarna tillåter och som de behöver i vardags- och arbetslivet samt i studierna.

Mål för kunnandet

Den studerande

- använder IT-verktyg som stöd och hjälpmedel vid lärande
- utvecklar sina IT-färdigheter så att han eller hon kan dra nytta av dem i vardags- och arbetslivet
- utnyttjar centrala informationssökningsmetoder i livslångt lärande, i vardagen och i arbetet
- förstår de grundläggande frågorna i multimodal läskunnighet och grundreglerna för sociala medier
- använder internet på ett säkert sätt.

2.2.3 Färdigheter i engelska 5 kp

Målet är att de studerande skaffar sig sådana färdigheter i engelska som de egna förutsättningarna tillåter och som de kan behöva i vardags- och arbetslivet samt i studierna.

Mål för kunnandet

Den studerande

- använder enkla fraser och uttryck som behövs i vardagen och i arbetslivet
- kan göra sig förstådd på engelska i enkla inövande situationer i vardagen
- kan vid behov söka information på engelska

2.2.4 Färdigheter i matematik 5 kp

Målet är att de studerande skaffar sig sådana färdigheter i matematik som de egna förutsättningarna tillåter och som de behöver i räkneoperationer i vardags- och arbetslivet.

Mål för kunnandet

Den studerande

- har de färdigheter i praktisk matematik som behövs i vardags- och arbetslivet
- använder miniräknare och andra verktyg vid beräkningar.

2.3 Förberedelse för arbetslivet 15 kp

Målet är att de studerande skaffar sig arbetslivsfärdigheter genom att bekanta sig med olika arbetsuppgifter och att de hittar arbetssätt som är lämpliga med tanke på de egna förutsättningarna och en lämplig arbetsplats. De arbetar i en så autentisk arbetsmiljö som möjligt och förbereder sig för arbetsuppgifterna och arbetslivet. De kan följa instruktioner på arbetsplatsen. De använder sig av stödformer som är lämpliga med tanke på de egna behoven för att kunna få ett arbete.

Mål för kunnandet

Den studerande

- övar upp sin yrkesskicklighet och bekantar sig med olika arbeten och uppgifter (klassificering, sortering, organisering av arbete, arbetsmomentens ordningsföljd och förmåga att lära sig i relation till arbetet)
- skaffar sig praktiska arbetserfarenheter på en arbetsplats och hittar sitt eget sätt att arbeta

- skapar sig en uppfattning om sig själv som arbetstagare samt identifierar sina styrkor och behov av stöd som arbetstagare
- kan bedöma sin egen arbetsprestation
- agerar som medlem i en arbetsgemenskap och en grupp
- känner till de viktigaste instruktionerna och reglerna på arbetsplatsen, såsom arbetsgivarens och arbetstagarens rättigheter och skyldigheter
- hittar arbetsuppgifter och en arbetsmiljö som är lämplig med tanke på de egna förutsättningarna
- behärskar de arbetsmetoder som behövs i praktiska arbetsuppgifter i enlighet med sina förutsättningar
- känner till arbetarskyddsinstruktioner som rör de egna arbetsuppgifterna och kan följa dem

3 Valbara examensdelar 125 kp

Ålands yrkesgymnasium har utarbetat mål för kunnande för olika valbara examensdelar. Dessa examensdelar har planerats för att möjliggöra målsättningen med utbildningen.

Studerande kan och får välja andra examensdelar än de som presenteras här. Detta sker inom programmen på den yrkesinriktade specialundervisningen eller inom något av skolans andra utbildningsprogram.

Syftet med examensdelarna "Textilvård och rengöring" och "Matlagning och bakning" är att studerande ska få sådana färdigheter att hen så självständigt som möjligt kan klara av de hushållsuppgifter som utförs i hemmet.

Syftet med examensdelarna "Underhållsarbeten" och "Krukväxter, trädgårds- och utomhusområden" är att studerande ska få sådana färdigheter att hen så självständigt som möjligt kan klara av de uppgifter som utförs vid skötsel av t.ex. ett egna hemshus.

Syftet med examensdelarna "Kreativt skapande" och "Digitalt skapande" är att utveckla studerandes kreativitet och kunnande i att använda digitala verktyg.

Syftet med examensdelarna "Projekt" och "Individuella fortsättningsstudier" är att studerande ska introduceras i områden/branscher som kunde lämpa sig som blivande arbetsplatser

3.1 Textilvård och rengöring 20 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd kan städa och underhålla olika utrymmen och textilier, främst med tanke på det egna boendet.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar sitt arbete
- utför grundstädningsuppgifter

- utför textil- och klädvård
- använder rätt medel, redskap, metoder och maskiner i sitt arbete
- rengör och underhåller de redskap, anordningar och maskiner som har använts
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.2 Matlagning och bakning 20 kp

Målet är att de studerande lär sig grunderna i matlagning och bakning så att de självständigt eller med stöd kan tillreda sin egen mat. De studerande kan använda olika metoder och redskap vid tillverkningen. De känner till de vanligaste råvarorna och kan med stöd beakta vissa specialdieter.

Mål för kunnande

Den studerande

- tar emot, förvarar och hanterar råvaror
- utför måltidsservice enligt ett fastställt schema
- arbetar enligt en enkelt uppgjord arbetsplan
- planerar och tillreder enkla måltider och bakverk
- kan med stöd beakta de vanligaste specialdieterna
- lägger upp mat enligt anvisningar (även till kunder)
- städar arbetsmiljön i köket
- följer hygien- och avfallshanteringsanvisningar
- utvärderar sitt eget arbete

3.3 Underhållsarbeten 10 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd kan utföra enkla arbetsuppgifter gällande underhåll, reparation och städning av fastigheter och kundobjekt.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar uppgifter som ingår i fastighetsskötsel
- utför allmänt underhåll och tillsyn av fastigheter
- utför enkla reparationsarbeten
- utför städnings- och underhållsarbeten på kundobjekt
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.4 Krukväxter, trädgård- och utomhusområden 10 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd kan sköta och vårda växter, trädgårdar och utomhusområden året om.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar uppgifter som ingår i skötsel av krukväxter, trädgårds- och utomhusområden
- väljer och använder ändamålsenliga metoder och material
- väljer och använder redskap och maskiner som behövs i arbetet
- sköter en fastighets krukväxter, trädgårds- och utomhusområden året om
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.5 Kreativt skapande 20 kp

Målet är att de studerande utvecklar sin kreativitet och skaparglädje. De studerande använder självständigt eller med stöd olika material och tekniker.

Mål för kunnande

Den studerande

- planerar sitt arbete och löser de problem som uppstår
- använder och väljer olika material
- använder olika tekniker och redskap
- använder olika sinnen i sin estetiska lärprocess,
- lär sig olika teman utgående från högtider och traditioner
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.6 Digitalt skapande 15 kp

Målet är att de studerande självständigt eller med stöd kan använda digitala verktyg i sin vardag. De skapar med hjälp av digitala verktyg en produkt och får en inblick i teknikens och programmeringens tankevärld.

Mål för kunnande

Den studerande

- lär sig grunderna i programmering
- använder aktuella och tidsenliga digitala verktyg
- använder olika program för framställning av produkter
- får en inblick i hur teknik och programmering tillsammans kan bilda en helhet
- beaktar arbetarskyddet och säkerheten i sitt arbete
- utvärderar sitt eget arbete

3.7 Projekt 15 kp

Målet är att de studerande ensam eller i grupp kan arrangera eller delta i verksamhet som bidrar till deras utveckling.

Mål för kunnande

Den studerande kan

- göra upp en plan för projektet

- utarbeta behövliga dokument
- använda de teorier, modeller och praktiska övningar som är förknippade med projektet
- beskriva sitt arbete och det hen har lärt sig
- följa upp och utvärdera förverkligandet av projektet

3.8 Individuella fortsättningsstudier 15 kp

Studerande har möjlighet att individuellt välja en examensdel som förverkligas inom specialundervisningen. För att kunna välja en examensdel inom utbildningsprogrammet för fastighetsskötare ska studerande ha avklarat examensdelarna Underhållsarbete och Krukväxter, trädgårds- och utomhusområden med godkänt vitsord. För att kunna välja en examensdel inom utbildningsprogrammet för kock ska studerande ha avklarat examensdelen Matlagning och bakning med godkänt vitsord. **Yrkesträningsprogrammet kommer också att vid behov erbjuda egna examensdelar utgående från studerande.** Det är även möjligt att välja examensdelar från andra utbildningsprogram, förutsatt att det är praktiskt genomförbart.